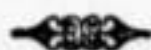

Λέγω δ' εἰς πάντας· «Μάταιον τῶν συνθηκῶν τὸ κῦρος.
«Τὸν κόσμον ἐδιδάξατε πῶς λόγος ἀθετεῖται,
» πῶς ὑποσχέσεις, καὶ τιμὴ, καὶ πίστις εἶναι λῆρος.
» Ἀγέλη λύκων καὶ κυνῶν, θὰ μεταμεληθῇτε.»

ΜΑΡΚΟΣ ΒΟΤΣΑΡΗΣ

ΠΟΙΗΜΑ

ΑΛΛΕΚΟΥ (HALLECK)

(Μετάφρασις ἐκ τοῦ ἀγγλικοῦ)

Ὁ Ἀλλέκ (Fitz-Greene Halleck) γεννηθεὶς ἐν Κοννεκτικούτῃ τῆς Ἀμερικῆς ἐν ἔτει 1795, ἀποβιώσας δὲ κατὰ τὸ τέλος τοῦ ἔτους 1867, ὀλίγα μὲν ἔγραψεν, ἀλλὰ διὰ τὸ κάλλος τῆς στιχουργίας καὶ τὸν πλοῦτον τῶν ἰδεῶν ἀντὶ πολλῶν τιμώμενα. Εἰς τῶν κριτικῶν, ὁ Ἑρρίκος Τυκερμάν, λέγει περὶ αὐτοῦ, ὅτι εἶναι ἴσως ὁ γνωστότερος καὶ ἀγαπητότερος τῶν ἀμερικανῶν ποιητῶν. Ὡς τὸ ἐξοχώτατον δ' αὐτοῦ ἀριστούργημα θεωρεῖται ἡ εἰς Μάρκον Βότσαρην ᾠδὴ, ἣν ἔγραψε κατὰ τὸ 1827 ἐπανελθὼν ἐξ ὁδοιπορίας εἰς Εὐρώπην. Οἱ Ἀμερικανοὶ λέγουσιν αὐτὴν τὸν ἀκρογωνιαῖον λίθον τῆς δόξης του· καὶ δὲν ὑπάρχει κάτοικος τῆς Ἀμερικῆς ἐκαστέρου τοῦ φύλου ὁ πωσοῦν ἀγωγῆς μετασχὼν, μὴ ἡξεύρων αὐτὴν ἐκ στήθους, διότι περιέχεται εἰς πάσας τὰς ἐγκυκλοπαιδείας καὶ διδάσκεται εἰς πάντα τὰ σχολεῖα, φιλολογικὴν φιλοκαλίαν, συγχρόνως δ' εὐτυχῶς καὶ φιλελληνικὰς συμπαθείας ἐμποιοῦσα. Τὸ ποιητικὸν τοῦτο προϊόν δικαίωμα ἔχει νὰ θάλλῃ ἐπὶ τοῦ ἡμετέρου Παρνασσοῦ, καὶ εὐχῆς ἔργον εἶναι νὰ μεταφυτευθῇ ποτε ἐπιδεξιότερον ἢ διὰ τῆς παρούσης ἀποκείρας.

Μεσονύκτιον εἶναι, κ' ἐντὸς τῆς σκηνῆς του,
ἀσφαλῶς φρουρουμένης, ὁ Τοῦρκος κοιμᾶται.
Θορυβοῦσι τὸν νοῦν του ὀνείρων ἀπάται.
Τὴν Ἑλλάδα πρηνῇ πῶς πιέζ' ἡ ἰσχὺς του,

πῶς νικᾷ καὶ πῶς σφάζει εἰς τ' ὄνειρον βλέπει,
 κ' εἰς τὸν πόλεμον θέρος τροπαίων πῶς δρέπει.
 Καὶ εἰς τ' ὄνειρον μέλη ἀκούει παιάνων,
 καὶ ἀγάλλεται δῶρα Σουλτάνου λαμβάνων,
 καὶ ὑψοῦται, ὑψοῦται αὐτὸς εἰς Σουλτάνον,
 καὶ ὁ νοῦς του, ἐντὸς Παραδείσου πτερόεις
 πετᾷ ὅπως ὁ ὕπνος τὸν φέρει ὁ γόης.

Μετονύκτιον εἶναι· ὁ Βότσαρης τάττει
 ἐν σκιαῖς τοῦ δρυμοῦ τοῦ Σουλίου τὰ στίφη.
 Ἦσαν ἄνδρες χαλύβδινοι, οἷα τὰ ξίφη,
 ἃ ἡ ἄδμητος χεὶρ τῶν ἡρώων ἐκράτει.
 Μυριάδες Περσῶν ἐκεῖ ἄλλοτε ἦσαν·
 τῆς Πλαταίας τὸ ἔδαφος ὅμως σκιρτῆσαν,
 ἐποτίσθ' εἰς τὸ αἷμά των κ' ἔφυσε χλόην.
 Ἐκεῖ ἴσταται ἤδη ὁ λόχος τῶν νέων,
 τὸν θριάμβους ἠχήσαντ' ἀέρ' ἀναπνέων,
 ἔχων χεῖρα στερρόαν, ἔχων στῆθος γενναῖον,
 νὰ κτυπᾷ, νὰ νικᾷ, ὡς οἱ ἄνδρες οἱ πρόην.

Μία ὥρα παρῆλθε καὶ τ' ὄναρ ἐλύθη,
 οὐδὲ εἶδεν ὁ Τοῦρκος ποτ' ἄλλο πλὴν τούτων·
 καὶ ἠκούσθ' ἡ φωνὴ τῶν φρουρῶν πρὸς τὰ πλήθη·
 «Εἰς τὰ ὅπλα! Ὁ Ἕλληन! Ὁ Ἕλληन! Ἴδού τον!»
 Καὶ ἠγέρθη, ἀλλὰ ὅπως πέσ' εἰς τὸ μέσον
 τοῦ ἐμπύρου καπνοῦ, τῶν ἀγρίων φλογῶν,
 τῶν σφαιρῶν ἃς ὁ θάνατος πέμπει ἐμμέσσω,
 οἰμωγῶν ἐκπνεόντων, φυγῶν καὶ πληγῶν,
 καὶ φωνὴν λαμπροτέραν ἀκούσῃ σαλπίγγων,
 ὡς ὁ Βότσαρης κράζει, τὸ ξίφος του σφίγγων·

«Ὅσῳ εἷς μόνος ἔνοπλος πνέει, χτυπᾶτε,
τὴν γῆν σώσατε· γῆ τῶν πατέρων σας ἦτο·
καὶ γενναῖοι τῆς πίστεως ἔστε προστάται.
Μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός, κ' ἡ πατρίς ἡμῶν ζήτω!»

—

Κ' ἐπολέμησαν ὡς ἀγαθοὶ στρατιῶται,
καὶ νεκρῶν εἰς τὸ χῶμα ἐσώρευσαν πλήθη,
καὶ ἡ νίκη τὰ ὅπλα τῶν ἔστεφεν, ὅτε
καὶ ὁ Βότσαρης πίπτει τρωθεὶς εἰς τὰ στήθη.
Τῶν συντρόφων του ὅσοι σωθέντες, ὀλίγοι,
εἰς τὸ ἄχρουν του χεῖλος μειδίαμα εἶδον
ὅταν ἡγγεῖλε νίκην τὸ ἄσμα ὃ ἦδον,
ὅτ' ἐστράφη καὶ εἶδε τὸν Τοῦρκον νὰ φύγῃ.
Κ' εἶτα εἶδον κ' ἐσβέσθη τὸ λάμπον του βλέμμα,
καὶ τὸν εἶδον εἰς σκότος θανάτου νὰ κλείσῃ
τοὺς γοργοὺς ὀφθαλμοὺς, ὡς εἰς ὕπνον ἡρέμα,
ὡς τὸ ἄνθος, ὁπότεν ὁ ἥλιος δύσῃ.

—

Εἰς τὸν θάλαμον, θάνατ', ἐλθὲ τῶν νυμφίων,
πρὸς μητέρα ἐλθὲ, ὅταν τ' ὄμμα τῆς δύον
βλέπῃ πρῶτον ἀστέρα στοργῆς ν' ἀνατέλλῃ.
Ἐλθὲ ὅτ' ἐλευθέρα δεσμῶν ἢ πανώλης
τὴν σαπρὰν τῆς πνοῆν εἰς τὴν γῆν ἀποστέλλῃ,
κ' ἐρημῶνται χωρία καὶ κλαίωσι πόλεις·
ἢ ὡς νόσος ἐλθὲ, ὡς κοιλόφθαλμος φθίσις,
ὡς σεισμὸς ἀνατρέπων, ἢ ὡς τριχυμία,
ἢ ὁπότεν ὀργᾶ εὐτυχῆς ἢ καρδία,
ἢ εἰς πότους, εἰς ἄσματα, ἢ εἰς ὀρχήσεις·

εἶσαι φάσμα ἀπαίσιον. Σκότος ἀβύσσου,
τάφος μέλας, καὶ κώδων, καὶ μάρμαρον κρύον,
ἀγωνίαι καὶ γόοι καὶ ῥύσεις δακρύων,
γνωστοὶ, ἄγνωστοι φόβοι, εἰσὶν ὁπαδοί σου.

—
Ἄλλ' εἰς ἥρωα ὅστις ἠγεῖτ' ἐλευθέρων,
ἂν τὴν νίκην αὐτῶν ἀσφαλίζ' ἢ θανή του,
ἢ φωνή σου ἠχεῖ καθὼς λόγος προφήτου
εὐλογίας κ' εὐχὰς εἰς τὸν τάφον του φέρων
τῶν παρόντων γενῶν καὶ γενῶν τῶν ὑστέρων!
Ἐλθὲ ὅταν τῆς δόξης κερδήσῃ τὸ στέμμα,
ἐλθὲ φέρων τὴν δάφνην ἣν ἔβαψεν αἷμα,
ἐλθὲ ὅτ' εὐφημῆται, καὶ ἔστιν ὁ κοῖλος,
ὁ σβεστὸς ὀφθαλμός σου τῷ θνήσκοντι φίλος,
ὥς τῷ ζῶντι εἰς εἰρκτὴν τ' οὐρανοῦ οἱ φωστῆρες·
καὶ αἱ χεῖρές σου, ὥς τὴν ζωὴν του ἐπῆρες,
ἀδελφοῦ ξεναγοὶ τῷ ἐφάνησαν χεῖρες.
Καὶ ὁπόταν τὸν ἔκραξας, ἣν ἡ κραυγὴ σου
οἶα ἦν εἰς τὸν μέγαν υἱὸν τῆς Γενόης
ἢ ἀγγείλασα ὅτι ἐγγὺς ἦν τῆς νήσου
τῶν Ἰνδῶν, ἀφ' ἧς, ἄρωμα φέρουσ' ἀλόης,
τῷ προσέπνευσεν αὔρα θερμὴ, ζεφυρῖτις,
καὶ διέσπειρον βάλσαμ' ἀνθῶν οἱ ταρσοί της,
ὅτ' εὐώδεις ἐκτάσεις περάσασα χλόης,
εἰς τὸ κῦμα ἐφύσ' ἀπαλῶς τῆς Αἵτης.

—
Κεῖσο, Βότσαρη, ὅπου τοσοῦτοι μεγάλοι,
οὓς ἐγγράφ' ἢ Κλειῶ εἰς τὰς δέλτους τῆς μνήμης.
Τάφος οὐτις τὴν φήμην τοῦ σοῦ ὑπερβάλλει
οὐδ' εἰς ταύτην τὴν ἔξοχον χώραν τῆς φήμης.

Ἡ Ἑλλάς δὲν σ' ἐκήδευσέ φέρουσ' ἀνθέων
νεκρωσίμων στεφάνους πλεκτοὺς εἰς τὰς χεῖρας,
οὐδ' ἐκάλυψε σοῦ τὸν νεκρὸν εἰς πορφύρας,
ἐπιδείξεις πομπῶν τοῦ θανάτου ματαίων.
Πλὴν τηρεῖ σου τὴν μνήμην, υἱοῦ ὃν ἐφίλει,
οὐ πικρὰ τὴν ὠρφάνευσεν ἄωρος μοῖρα.
Διὰ σέ τοῦ λοιποῦ τῶν υἱῶν τῆς ἡλύρα,
καὶ τοῦ ψάλτου τὰ μέλη, τοῦ γλύπτου ἡ σμίλη·
διὰ σέ οἱ γεννέθλιοι ἤχοι κωδόνων·
θὰ ψελλίζουν τὰς πράξεις τὰς σὰς τὰ παιδία·
διὰ σέ θὰ προσεύχεται πᾶσα καρδία
εἰς καλύβας πτωχῶν κ' εἰς αὐλὰς ἡγεμόνων.
Τοῦ ὀπλίτου, ὀρῶντος πρὸς σέ τὸν ἀνδρεῖον,
ἀνδρειότερον θέλει κτυπᾶ ὁ βραχίων·
καὶ ἡ κόρ' ἡ πιστή του, δειλὴ ὡς ἐρῶσα,
εἰς τὸ τέλος τὸ μέγα τὸ σὸν ἀφορῶσα,
τὴν ῥοὴν τῶν πικρῶν τῆς θὰ παύῃ δακρύων.
Καὶ ἡ μήτηρ τῶν τέκνων σου, ἂν καὶ ἀγγέλλει
ὁ σβεστός ὀφθαλμός καὶ τ' ὠχρὸν μέτωπόν της
τὴν ἀκοίμητον μνήμην τῶν πρὶν ἡμερῶν της
καὶ τὰς θλίψεις τὰς νῦν, ἅς νὰ κλαύσῃ δὲν θέλει,
καὶ ἡ θρέψασα σέ εἰς ἀγκάλην μητρίαν,
εἰς φιλόξενον πέριξ καθήμεν' ἐστίαν,
περὶ σοῦ μετ' ἀνώγρων λαλοῦσιν ὁμμάτων,
ἐπειδὴ ἐλευθέρων ἀνδρῶν πρωτοστάτης,
τῆς πατρίδος τὸ ξίφος ἐκπνέων ἐκράτεις,
καὶ ἐτάχθης θανῶν εἰς χορὸν ἀθανάτων.

